

Bydgoszcz, dnia 28 października 2015 roku

Prof. dr hab. med. Roman Makarewicz
Katedra i Klinika Onkologii i Brachyterapii
Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy
Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu

***Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Ewy Chawińskiej
nt. „Rola epidemiologii geograficznej w ocenie ryzyka zachorowalności
na nowotwory złośliwe na przykładzie województwa opolskiego”***

Promotor: dr hab. med. Andrzej Tukiendorf, prof. nazdw. CO-I w Gliwicach

Przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska zawiera 16 stron tekstu, łącznie ze streszczeniem pracy w języku polskim i angielskim. Do pracy doktorskiej został dołączony cykl 3 prac opublikowanych w piśmiennictwie zagranicznym i krajowym, badającym występowanie różnych cech epidemiologicznych, socjo-ekonomicznych, demograficznych i etnicznych dotyczących zachorowań na nowotwory mieszkańców województwa opolskiego.

Tytuł rozprawy doktorskiej ***”Rola epidemiologii geograficznej w ocenie ryzyka zachorowalności na nowotwory złośliwe na przykładzie województwa opolskiego”*** właściwie odzwierciedla sformułowany przez Doktorantkę cel czyli ocenę związku (relacji) pomiędzy zapadalnością na choroby nowotworowe a tłem demograficznym mieszkańców Opolszczyzny.

Epidemiologia stała się przydatnym narzędziem naukowym w poznawaniu etiologii groźnych chorób, w tym także nowotworowych. W oparciu o odpowiednie źródła informacyjne pozwala na określanie obrazu zachorowania, występującego

w danej społeczności. W pracy doktorskiej Autorka zwraca szczególną uwagę na rolę epidemiologii geograficznej, która pozwala na spojrzenie analityczne i może być przydatna w poznawaniu etiologii nowotworów, a także na ocenę ryzyka wewnątrzregionalnych zachorowań, a przez to naukowego prognozowania potrzeb i zagrożeń epidemiologicznych.

Materiał badawczy Doktorantka pozyskała w oparciu o dane pochodzące z Opolskiego Rejestru Nowotworów, obejmujące łącznie wszystkie umiejscowienia nowotworów złośliwych w populacji mężczyzn i kobiet - oznaczonych symbolem "C" po X rewizji międzynarodowej klasyfikacji chorób i problemów zdrowotnych w latach 2006-2012, Urzędu Statystycznego w Opolu oraz Głównego Urzędu Statystycznego w Warszawie.

Pierwsze doniesienie "Unemployment and lung cancer incidence in the province of Opole" opublikowane w Central European Journal of Public Health (IF=0.798) badające tło socjo-ekonomiczne na status zdrowotny mieszkańców Opolszczyzny wykazało, że wskaźnik bezrobocia dochodzący do 25% korelował przestrzennie z zachorowaniami na raka płuc, a związek nie miał charakteru przyczynowo-skutkowego, a jedynie stanowił, jak słusznie zauważyła Doktorantka - epidemiologiczne uwarunkowania. Wyznaczony współczynnik regresji przestrzennej pomiędzy wzrostem stopy bezrobocia a ryzykiem zachorowania na raka płuc w populacji mężczyzn, może być przydatnym narzędziem w planowaniu i zabezpieczaniu potrzeb związanych z leczeniem onkologicznym w regionie.

W drugiej pracy „Interrelation between population density and cancer incidence in the providence of opole, Poland” opublikowanej w Contemporary Oncology (MNiSW=15) Autorka podjęła się oceny związku gęstości zaludnienia z zachorowalnością na nowotwory złośliwe na Opolszczyźnie. W pracy wykazała, stosując zaawansowane techniki analizy statystycznej, że wyższa gęstość zaludnienia o 1000 mieszkańców na 1 km² generuje średnio 13% wzrost częstości nowotworów u mężczyzn i 16% u kobiet.

Ostatni artykuł zamieszczony w serii prac doktorskich „Lower risk of cancer in the areas inhabited by the German minority in the region of Opole, Poland” opublikowany w Oncology Research and Treatment dotyczy związków zachorowania na nowotwory złośliwe z czynnikiem narodowościowym. Opolszczyzna, na terenie której występuje zwarta grupa mniejszości niemieckiej, stanowi interesujący przedmiot dociekań epidemiologicznych unikalnych w skali kraju. Posługując się analizą geostatystyczną Autorka stwierdziła, że na terenie zamieszkałym przez mniejszość niemiecką częstość zachorowania na nowotwory jest niższa w porównaniu z resztą regionu. W oparciu o współczynniki z regresji przestrzennej wyznaczyła ryzyko względne zachorowania na nowotwory w różnych grupach narodowościowych w grupach kobiet i mężczyzn.

W podsumowaniu stwierdzam, że wybór tematu pracy i jego realizacja jest interesującym przyczynkiem do badań nad epidemiologią nowotworów w Polsce. Na szczególną uwagę zasługuje dobór zaawansowanych metod statystycznych, które są niezwykle pomocne we właściwym przygotowaniu danych epidemiologicznych, a w konsekwencji ich praktycznego zastosowania. Tym samym przedstawiona mi do recenzji praca posiada nie tylko interesujący aspekt poznawczy, ale może mieć dużą wartość praktyczną.

Rozprawę doktorską mgr Ewy Chawińskiej oceniam w całości pozytywnie. Pełna realizacja postawionego celu w oparciu o analizę własnego materiału badawczego, poprawne zastosowanie metod badawczych i statystycznych, swobodne poruszanie się w zakresie realizowanego tematu wskazują, że Doktorantka jest osobą o dobrym przygotowaniu badawczym.

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że przedstawiona mi do recenzji dysertacja spełnia kryteria stawiane rozprawom doktorskim wymagane w Ustawie o Stopniach i Tytule Naukowym.

Z dużym uznaniem dla umiejętności i wiedzy Doktorantki zwracam się z wnioskiem do Wysokiej Komisji ds. Przewodów Doktorskich Rady Naukowej Centrum Onkologii - Instytutu im. Marii Skłodowskiej - Curie o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

K I E R O W N I K
Katedry i Kliniki Onkologii i Brachyterapii

prof. dr hab. Roman Makarewicz